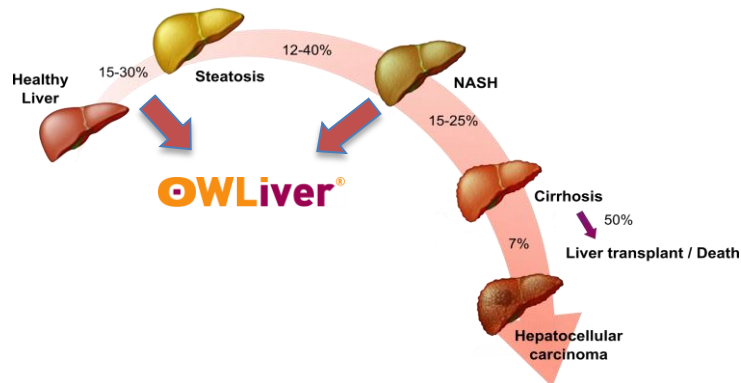

32. OWL proiektua

Proiektuaren izena	ESTEATOSI HEPATIKO EZ-ALKOHOLIKOKO DIAGNOSTIKO-TEST BATEN ERAGINKORTASUNA FROGATZEKO AZTERLANA			
Proiektuaren laburpena (esaldi 1)	Proiektuaren helburua hau da: OWLiver-test (OLT) <i>in vitro</i> diagnostikoprobak esteatohepatitisa eta esteatosi sinplea bereizteko zer ahalmen duen ebaluatzea (balio diagnostikoa), bai eta gantz hepatiko ez-alkoholikoaren gaixotasunaren (NAFLD) jarraipen eta pronostikoan zer balio prediktiboa duen ere (balio pronostikoa).			
Proiektuaren hasiera-data	2011	Proiektuaren amaiera-data	2015	
Erakunde nagusia edo koordinatzailea	ONE WAY LIVER			
Parte hartzen duten beste erakunde batzuk	Erakundea	Proiektuari egindako ekarpen nagusia		
	OSAKIDETZA	Azterketa klinikoa egitea		
	BIOEF	Azkerketaren koordinazioa Osakidetzan		
Proiektuaren aurrekontua (milaka euro)	Urtea	Aurrekontua guztira	EAren parte-hartzea	
	2011-2015	216.943,43 €	216.943,43 €	
EAren parte-hartzearen finantzaketa-iturriak (milaka euro)	Urtea	1. finantzaketa: Horizonte 2020	2. finantzaketa: Proiektuaren bazkideak	Bestelako laguntza publikoak
	2011-2015		168.443,43 €	48.500 €
Jardun-eremua	Lehentasunezko arlo estrategikoak <small>Markatu X batekin</small>			
	Fabrikazio aurreratua	Energia		Biosanataria
				X
	Aukera-esparruak <small>Markatu X batekin</small>			
Elikadura	Hiri-habitata	Ekosistemak	Kulturaren eta sormenaren arloko industria	
Proiektuaren deskribapen laburtua: helburu nagusiak eta garatu beharreko emaitzak, zer erronkari erantzuten dion, ekonomian eta gizartean izan dezakeen inpaktua, eta abar.				
Enpresak test ez-inbaditzaile bat garatu zuen (OWLiver) gaixotasun hepatikoaren diagnostikoa eta pronostikoa egiteko, hori guztia prebalentzia handiko eta diagnostikorik gabeko gaixotasunetan diagnostiko-markatzaileak eta itu terapeutikoak identifikatzeko				

helburuaren barruan. Sistema horrek teknologia metabolomikoa du oinarri; nazioarteko berrikuntza da eta, horri esker, esteatosiaren eta esteatohepatitisaren diagnostikoa egin daiteke.

Gantz-gibel ez-alkoholikoaren gaixotasunak (NAFL) gibela erasaten du eta zirrosi edo gibeledu minbizi bilaka daiteke. Kalte hepaticoko egoera-espektrua handia sartzen da horren barruan; hala bada, esteatosi sinplearekin hasten da, kasurik arinenean, eta ondoren esteatohepatitisa (NASH ingelesez), fibrosi hepaticoa, zirrosia eta, azkenik, minbizi hepaticoa ager daitezke.

Prebalentzia biztanleen % 10-24koa izaten da, baina gehienbat obesitatea dutenei erasaten die, multzo horretan % 74ko prebalentzia baitago. Paziente gehienak, hala ere, esteatosiaren etapa itzulgarrian daude, eta ehuneko txiki bat baino ez da esteatohepatitisa bilakatzen. Egoera asintomatikoa denez, biopsia hepaticoa zen orain arte diagnostikatzeko metodo estandarra. Ohiko analitikan ustekabean egindako aurkikuntzengatik egin ohi da biopsia, edo susmo klinikoagatik arrisku-faktoreak (obesitatea eta diabetesa, besteak beste) daudenean. Biopsia, ordea, proba inbaditzailea da, eta arriskuak ere badakarzikio pazienteari.

OWLiver testak informazio baliagarria eman dezake modu ez-inbaditzaile baten bidez esteatosi hepatico sinplea duten pertsonak eta NASH dutenak bereizi ahal izateko; epe luzera hepatopatia kronikoak, zirrosia eta kartzinoma hepatozelularra garatzeko arrisku handiagoa dute bigarrenek.

Esteatohepatitisa duten pazienteak identifikatuz gero, halakoen jarraipenerako estrategia berezia ezarri ahal izango litzateke, baita kontrol nutrizional pertsonalizatua ere, eta berriazko azterketa terapeutikoak egin ahalko lirateke gaixotasunaren historia naturala aldatzeko.

Hori horrela, balidatzeko azterketa klinikoak egin beharra zegoela ikusi zen, horren bidez klinikoki baliagarria zen frogatzeko, eta azterketa horrek osasun-sistemetan sartzeko aukera babes zezan.

PROIEKTUAREN HELBURU NAGUSIA

- OWLiver test (OLT) diagnostiko-probak esteatohepatitisa eta esteatosi sinplea bereizteko zer ahalmen duen ezagutzea (balio diagnostikoa), bai eta gantz hepatico ez-alkoholikoaren gaixotasunaren (NAFLD) jarraipen eta pronostikoan zer balio prediktiboa duen ere (balio pronostikoa).
  - Esteatosi sinplearen eta esteatohepatitisaren diagnostikoan OLTk sailkatzeko zer ahalmen duen ebaluatzea biopsia hepaticoaren emaitzekin alderatuz edo proba analitikoak eta markatzaile ez-inbaditzaileak uztartzearen emaitzekin alderatuz.
  - NAFLD forma larriagoetaranzko eboluzio-graduan (NASH, fibrosia eta/edo zirrosia)

OLTk sailkatzeko zer ahalmen duen ebaluatzea.

BIGARREN MAILAKO HELBURUAK

- Alkohola hartzearekin zerikusirik ez duen gantz hepatikoaren gaixotasuna duten pazienteen kohorte klinikoak sortzea, profil klinikoak, irudizkoak, analitikoak eta metabolikoak ongi zehaztuta, horri esker historia naturala eta horren eragileak gero eta gehiago ezagutu ahal izateko.
- Esteatosi eta fibrosiko markatzaile ez-inbaditzaileak hautatu eta erabiltzea biopsia hepatikoaren indikazioa laguntzarren.
- Kohorte klinikoan OLT erabiltzearen hainbat alderdi esploratzea: fidagarritasuna, egingarritasuna, erabaki terapeutikoetan zer eragin duen.
- Horrelako pazienteen kudeaketa klinikorako estrategia ezartzea ebidentzia enpiriko propioa zein eskura dagoen kanpoko ebidentzia onena oinarri hartuta.
- Osakidetza-Euskal osasun zerbitzuan artatutako NAFLD duten pazienteen kohorte baten ohiko erabilera klinikoan OLT erabiltzearen ebaluazio ekonomikoa egitea.

Proiektutik espero den emaitza hau da: proba eraginkorra dela frogatzea, eta gantz-gibelaren gaixotasuna diagnostikaturik duten pazienteen oraingo tratamenduaren aldean zer inpaktu ekonomikoa duen estimatzea. Horri esker hobeto monitorizatu ahal izango da NAFLD duten gaixoen bilakaera, eta zehaztu ahal izango da horietatik gaixotasunaren forma larriagoak zer gaixok garatzen dituzten (azken hauentzat egoki izan liteke esku hartzeko metodo intentsiboagoak erabiltzea).

Osakidetzako esperientziak, positiboa bada, lehen osasun-sistema publiko batean eta inguruko beste batzuetan sistema hori hartzea ekarriko luke, bai eta OWL lehentasun estrategiko modura duen teknologiaren merkataritza eta lizentziarako akordioen nazioarteko lerroak bultzatzea ere.

INPAKTU POTENZIAL EKONOMIKO ETA SOZIALA

Gaur egun, gantz-gibelaren gaixotasunaren larritasun-maila diagnostikatu eta estimatzeko erreferentzia-proba biopsia hepatikoa da. Proba hori, ordea, inbaditzailea zein kostu ekonomikoa handikoa da, laginketa-akatsak ditu eta konplikazio larriak ekar ditzake; horrenbestez, ezin da aldian-aldian egin gaixotasunaren bilakaera estimatzeko.

Horregatik, osasun-sistemetan testa sartuz gero, esplorazio agresiboak saihestuko dira, eta esteatosi onbera duten pazienteak identifikatuko; paziente horiek lehen mailako arretara bideratu ahal izango dira, eta esteatohepatitisa dutenak, aldiz, endokrinologia eta/edo gastroenterologiako kontsultetara, terapia espezializatua jaso dezaten.

Horri guztiari esker osasun-baliabideei onura handiagoa aterako zaie eta, are garrantzitsuagoa, biztanleei osasun-arreta hobea eskaini ahal izango zaie.